

УДК 657.6:658.1

ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТУВАННЯ ОБЛІКУ ОКРЕМОЇ ГАЛУЗІ ЯК ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Меліхова Т.О., канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і аудиту
ЗДІА, Україна

Визначено особливості документування обліку підприємства зв'язку. Для підвищення інформаційної безпеки підприємства: визначені види господарських операцій; описана послідовність оформлення первинних документів; розроблена схема документального відображення операцій; складено робочий план рахунків; відображено операції у фінансовому обліку.

Ключові слова. Документування, облік, галузь, інформаційна безпека.

Specified features of telecommunications agency's accounting. For increasing enterprise information security: certain kinds of economic operations; the sequence of registration is described by primary documents; the scheme of documentary reflection of operations is developed; working book of accounts is constituted; operations in financial accounting are displayed.

Keywords: Documenting, accounting, industry, information security.

Вступ. У кожній окремої галузі існують особливості ведення обліку. Інформаційна безпека підприємства залежить від якості документування обліку, так як це є основою фінансово-господарчої діяльності підприємства. Документування обліку є складовою оперативного та якісного управління підприємством. Якщо на підприємстві зв'язку не налагоджено документообіг, тоді: неефективне управління, вірогідність помилок, накладаються штрафні санкції, зловживання матеріально-відповідальних осіб, знижується прибуток, виникає загроза інформаційної безпеки підприємства.

Постановка проблеми. Визначити особливості документування обліку в окремих галузях.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми розробки документування обліку розглядаються в працях видатних вітчизняних науковців: Ф. Бутинець, Г. Кім, І. Сахарцева, В. Сопко, Н. Ткаченко та ін.

Невирішена раніше частина загальної проблеми. Серед опублікованих робіт недостатньо досліджено та викладено питання документування обліку підприємства зв'язку, тому цей напрямок підлягає подальшому створенню, вивченню та удосконаленню.

Постановка завдання

Визначити особливості документування обліку підприємства зв'язку.

Результати

Українське державне підприємство поштового зв'язку (УДППЗ "Укрпошта") – національний оператор поштового зв'язку. Запорізька дирекція українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта» надалі ЗД УДППЗ «Укрпошта» створена 01 січня 1995 року після відокремлення від Укртелеком. Має статус філіалу підприємства та створена з метою забезпечення населення, підприємств та установ області послугами поштового зв'язку. Здійснює функції підприємства на території Запорізької області. Поштова мережа Запорізької області становить 1 поштамт – ЦПЗ № 1, та ще 6 центрів поштового зв'язку, 578 відділень зв'язку. Запорізька дирекція УДППЗ "Укрпошта" є філією Державного підприємства поштового зв'язку "Укрпошта" яка знаходиться у м. Києві.

З метою організації бухгалтерського обліку на підприємстві розроблений та затверджений наказ про облікову політику. Доходи від послуг поштового зв'язку надходять від центрів поштового зв'язку (ЦПЗ) на розрахункові рахунки ЗД УДППЗ «Укрпошта».

На УДППЗ „Укрпошта” здійснюються наступні види господарських операцій, які оформлюються наступними первинними документами (рис. 1.):

1. Комісія з маркірованої продукції – реалізація листівок. Оформлюється з комітентом ТОВ „Листовик” договором. В бухгалтерії операції відображаються на підставі Звіту комісіонера. Щомісячно заступник директора з маркетингу подає службову директору Запорізької дирекції з проханням перерахувати кошти за реалізовану продукцію. На комісійну винагороду виписується Податкова накладна.

2. Надання майна в оренду. Оформлюється з комітентом договором. Здійснюється розрахунок оренди. ЗД УДППЗ „Укрпошта” виставляє рахунок. Наприкінці місяця ЗД УДППЗ „Укрпошта” надає Акт виконаних робіт та Податкову накладну.

3. Доставка ліків на замовлення. На підставі Звіту відділу маркетингу та бухгалтерії, для отримання винагородження, виставляє постачальнику Рахунок-фактуру за виконані замовлення. На підставі Акту звірки розрахунків складається Акт виконаних робіт з прийому замовлень на медичні препарати і засоби та пересилання їх споживачам, а також Податкова накладна.

4. Доставка „AVON”. З компанією ДП „AVON” укладено Договір на доставку продукції поштою. Наприкінці місяця відділ маркетингу та бухгалтерія складає Звіт „AVON”. На підставі Звіту заповнюються Акт виконаних робіт та Податкова накладна.

5. Розміщення реклами. Наприкінці місяця відділ маркетингу та бухгалтерія складає Зведений звіт. На підставі нього готується Довідка про виконання робіт. Доставку рекламно-інформаційних матеріалів підтверджують Актом виконаних послуг та Податковою накладною.

6. Підписка. Підписка на журнали приймається на поштових відділеннях. Обробляється у відділі підписки центра поштового зв'язку за картками. Передається у відділ дирекції ЗД УДППЗ „Укрпошта” в електронному виді для подальшого оброблення. У бухгалтерію передається форма № П-6 Замовлення. У ній є сума замовлення по номіналу. Бухгалтер вводить суму номіналу в програмі 1С і перевіряє щоб обороти за рахунком 68522 Дебет та Кредит рівнялися. Додаткові послуги (з яких дохід залишається в дирекції): включення в каталог обласний; присвоєння передплатного індексу; включення в каталог України. ЗД УДППЗ „Укрпошта” одержує з перерахування на розрахунковий рахунок від редакцій інших міст всі гроші за прийняту підписку. Далі перераховуються кошти за мінусом доходів (прийнятих послуг) у редакцію інших міст (обласну дирекцію) на підставі Акту виконаних робіт та Податкову накладну. ЗД УДППЗ „Укрпошта” формує Реєстр прийнятих замовлень.

7. Комісія з реалізації товарів. Оформлюється з комітентом ТОВ „ДОРС” Договором комісії. В бухгалтерії операції здійснюються на підставі Звіту про реалізацію товарів на умовах комісії відділу торгівлі. Реалізація товарів підтверджується Актом про виконані роботи та Податковою накладною.

8. Комісія з реалізації карток ТОВ „УніТел”. Оформлюється з комітентом ТОВ „УніТел” Договором комісії. В бухгалтерії операції здійснюються на підставі Звіту відділу маркетингу. Реалізація товарів підтверджується Актом про виконані роботи та Податковою накладною. В податковій накладній вказано комісійна винагорода. Наказом про облікову політику підприємства УДППЗ „Укрпошта” визначені норми для правильного планування потреб в запасах, раціональної організації їх обліку і контролю. УДППЗ „Укрпошта” приймає цінності, що надходять на підприємство, за кількістю та якістю. Приймання запасів за кількістю - це визначення точної кількості запасів, що надійшли, та їх відповідності даним, які містяться у транспортних, супровідних і розрахункових документах. Приймання запасів за якістю - це визначення їх якості за встановленим зразком, перевірка комплектності, відповідності тари, упаковки і маркування встановленим вимогам, а також даним супровідних документів. УДППЗ „Укрпошта” контроль за виконанням плану договорів, вчасним надходженням і оприбуткуванням товарів здійснює служба постачання. З цієї метою в ній ведуть відомості оперативного обліку виконання договорів поставки, де відмічають виконання умов договору про поставку за асортиментом товарів, їх кількістю, ціною, строками відвантаження тощо. Бухгалтерія здійснює контроль за організацією даних оперативного обліку.

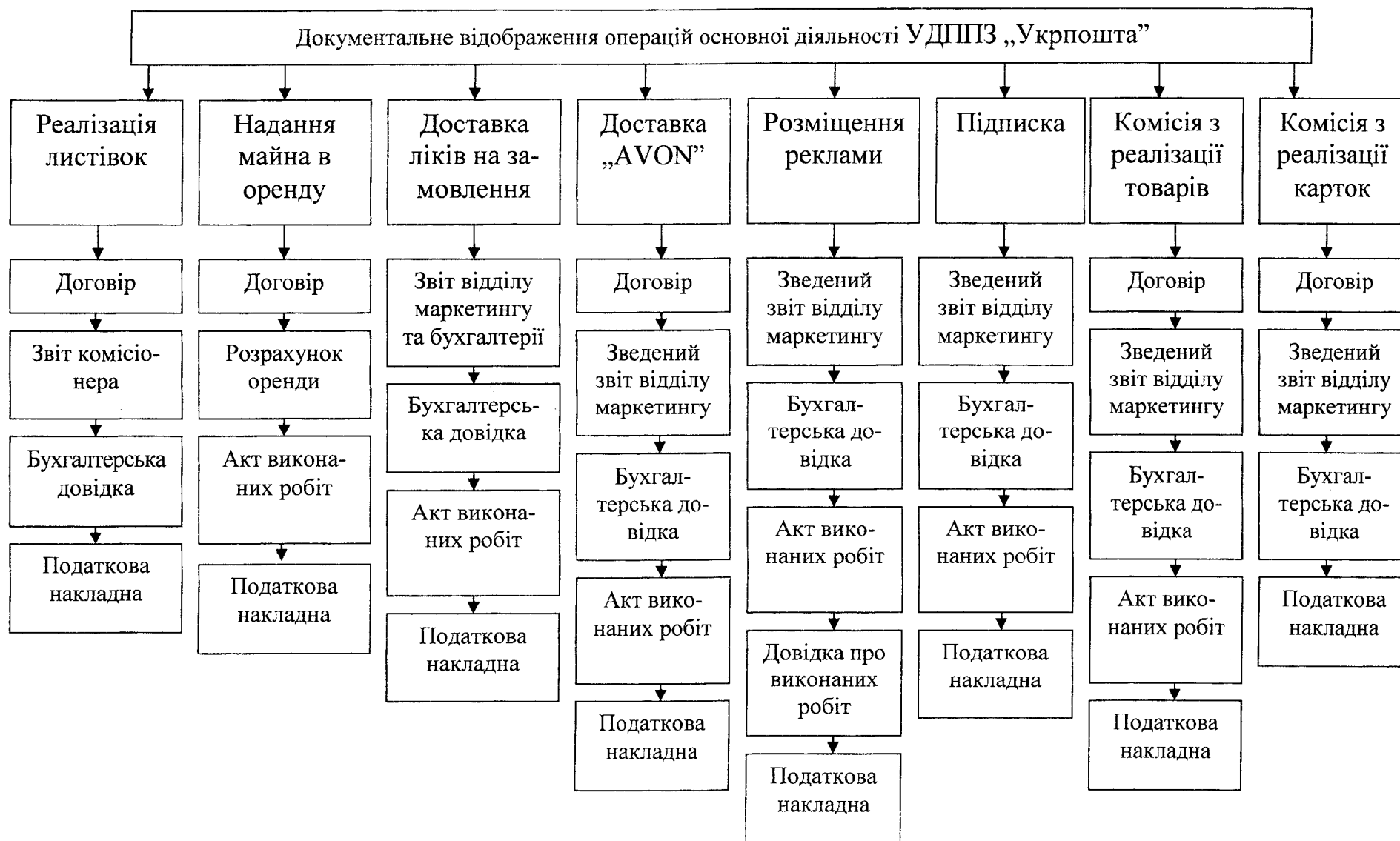

Рис. 1. Схема документального відображення операцій основної діяльності УДППЗ „Укрпошта”*

*Розроблено автором

Робочий план рахунків УДППЗ „Укрпошта” (табл. 1.).

Таблиця 1

Робочий план рахунків

Рахунок	Назва рахунку
3133	Підписка
3773	Розрахунки з іншими дебіторами
6313	Постачальники маркірованого товару
6410	ПДВ
6420	Податок на рекламу
6432	Податкові зобов'язання виробничі
6820	Внутрішньовідомчі розрахунки з дільницями зв'язку
6855	Розрахунки з оренди
68521	Розрахунки за підписку
68522	Розрахунки з обліку замовлень
68560	Розрахунки з іншими дебіторами та кредиторами
68562	Розрахунки за прийом та видачу посилок
68561	Розрахунки з реклами
68567	Розрахунки за картками мобільного зв'язку
695	Інші доходи майбутніх періодів
70311	Доходи від підписки + тариф Дирекції
70312	Доходи від реклами
70313	Інші доходи ТОВ „Медична спілка”
70333	Загальний оборот за підписку
7035	Дохід від посилок „AVON”
713	Дохід від операційної оренди
704	Відрахування з доходів

У фінансовому обліку УДППЗ „Укрпошта” здійснюються наступні види господарських операцій, які оформлюються кореспонденцією рахунків (табл. 2.): комісія з маркірованої продукції – реалізація листівок, надання майна в оренду, доставка ліків на замовлення ТОВ „Медична спілка”, доставка „AVON”, розміщення реклами, підписка, комісія з реалізації товарів, комісія з реалізації карток ТОВ „УніТел”.

Таблиця 2

Фінансовий облік основної діяльності УДППЗ „Укрпошта”

№	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Реалізація листівок за договором комісії			
1.1	Отримано комісійна винагорода від ТОВ „Листовик” за реалізацію листівок	6313	70313	119,34
1.2	ПДВ	70313	6410	19,89
2	Надання майна в оренду			
2.1	Відображено дохід від оренди	6855	713	33,25
3	Доставка ліків на замовлення			
3.1	Зменшено дохід на доставку замовлень на медичні препарати ТОВ „Медична спілка”	70313	6820	2461,57
3.2	ПДВ	70313	6410	410,26
3.3	Розрахунки з відділеннями	70313	6820	2057,31
4	Доставка „AVON”			
4.1	Відображено дохід від доставки посилок „AVON”	68562	7035	34215,78
4.2	ПДВ	7035	6410	5702,63
4.3	Розрахунки з відділеннями за доставку посилок „AVON”	7035	6820	28513,15
5	Реклама			
5.1	Отримано дохід від реклами ПП Кононенко	68561	70312	153,64
5.2	ПДВ	70312	6410	25,50
5.3	Податок на рекламу	70312	6420	0,64

№	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
6	Підписка			
6.1	Відображено дохід від підписки	68560	70311	642,0
6.2	ПДВ	70311	6410	107,0
6.3	Перераховано ДП „Преса” за підписку	70311	68560	594,0
6.4	ПДВ на перерахунок ДП „Преса”	6432	6410	99,0
6.5	Доставка Петров М.К. підписки	3773	70311	154,10
6.6	ПДВ	70311	6410	25,68
6.7	Відображено дохід від замовлень на підписку	68522	70333	40,0
6.8	Відображено дохід майбутніх періодів дирекції	70333	695	5,22
6.9	Перераховано дохід постачальнику	70333	704	34,78
6.10	Відображено розрахунок за підписку з редакціями	704	68521	34,78
7	Комісія з реалізації товарів			
7.1	Відображено доходи від реалізації	6313	70313	964,80
7.2	ПДВ	70313	6410	160,80
8	Комісія з реалізації карток			
8.1	Відображено дохід від реалізації карток	68567	70313	8,0
8.2	ПДВ	70313	6410	1,33
8.3	Зменшено дохід на реалізацію карток	70313	6820	6,67

Щодня всі здійснені операції на підставі довідок бухгалтерії заносяться у Картки рахунків. Наприкінці кожного місяця всі операції відображаються в оборотній відомості, а наприкінці кожного року складається Баланс УДППЗ „Укрпошта”.

Висновки. Визначено особливості документування обліку підприємства зв'язку. На відміну від існуючих вони включають: визначення видів господарських операцій; описання послідовності оформлення первинними документами; розробку схеми документального відображення операцій; робочий план рахунків; відображення операцій у фінансовому обліку. Це підвищить інформаційну безпеку підприємства.

Література:

1. Кім Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення. / Г. Кім. В.В. Сопко, С.Г. Кім: Навчальний посібник – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 440 с.
2. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М.Шигун. С.М. Шулєпова; 2-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 576 с.
3. Сахарцева И.И. и др. Бухгалтерский учет: (Пособие по выполнению практических задач): Учеб. пособие для вузов / Сахарцева И.И., Семенов Г.А., Бескостая Г.Н.; Ред. Сахарцева И.И. – К.: Кондор, 2002. – 349 с.
4. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник / Київський національний економічний університет. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.
5. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник для студ. Екон. Спец. ВНЗ. – 6-тє вид. – К.: А.С.К., 2001. – 776 с.

Надійшла у редколегію 05.11.2011р.